

ÎNCHEIERE

24 iunie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” privind contestarea actului administrativ, împotriva deciziei din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 19 martie 2018 Societatea cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” privind anularea facturilor emise în afara cadrului normativ de către Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” și anularea probelor prelevate în afara cadrului normativ.

În motivarea acțiunii a indicat că, în luna martie a primit factura pentru luna februarie 2018 cu actul de prelevare a probelor, care de altfel nici nu au fost prelevate.

A indicat că, potrivit pct.37 din Hotărîrea Guvernului nr. 950 din 25.11.2013, se prevede expres: din punctele de control se prelevează probe pe o perioadă de 24 de ore sau la intervale regulate de timp, proporționale cu debitul, la evacuare - dacă se consideră necesar, și la intrarea în stația de epurare - pentru a se urmări conformarea cu prescripțiile stabilite prin prezentele norme tehnice, după cum urmează: - La prelevarea probelor se aplică practicile naționale și, după caz, internaționale de laborator - respective metodele ISO sau EN - pentru ca gradul de degradare a probelor apei între momentul prelevării și cel al analizării să fie cât mai mic posibil. - Numărul minim de probe prelevat, la intervale regulate de timp, în cursul unui an, se fixează în funcție de capacitatea stației de epurare, după cum urmează: pentru 2000-9999 EL - 12 probe în cursul primului an și 4 probe în următorii ani, dacă se poate demonstra că în timpul primului an apele respectă prescripțiile din prezentele norme tehnice: dacă una din cele 4 probe nu corespunde

normelor tehnice, în anul următor se vor preleva 12 probe; pentru 10000 - 49999 EL- 12 probe; pentru 50000 EL sau mai mult- 24 de probe. - se consideră, că apele uzate tratate respectă valorile fixate pentru diferiți parametri dacă, pentru fiecare parametru în parte, eșantioanele prelevate arată că se respectă valorile corespunzătoare, în funcție de următoarele dispoziții: pentru parametrii care figurează în anexa nr.3 la prezentul Regulament numărul maxim de probe care nu corespund valorilor de concentrație și/sau procentelor de reducere indicate în anexele nr.3 și nr.4 este precizat în anexa nr.4 la prezentul Regulament; pentru parametrii care figurează în anexa nr.3 și care sînt exprimați în valori de concentrație, numărul de probe prelevate în condiții de exploatare normale nu trebuie să se abată cu mai mult de 100% de valorile parametrilor; pentru valorile de concentrație care se raportează la totalul de materii solide în suspensie, abaterea poate ajunge la 150% (1,5 ori); pentru parametrii care figurează în anexa 5, media anuală a probelor trebuie să respecte valorile corespunzătoare pentru fiecare parametru.

A afirmat că, aceste prevederi nu au fost respectate de unicul operator de astfel de servicii, iar prelevarea probelor nici nu a avut loc, factura fiind eliberată ilegal, fără suport constatator.

În acest sens, pentru a soluționa pe cale amiabilă acest diferend, menționează că au încercat să soluționeze neclaritățile apărute, atât din partea SA „Apă-Canal Chișinău” cît și a SRL „Moldpresa Grup” prin discuții telefonice, scrisori, demersuri, dar fără nici un rezultat.

Pentru a clarifica această situație, a indicat că evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare se efectuează în baza contractelor de furnizare a serviciului public de canalizare și a autorizațiilor de deversare, eliberate de operatorii care administrează sistemele de canalizare și exercită controlul calității apelor recepționate.

În conformitate cu art.22 alin.(17) din Legea nr.303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, la deversarea de către agenții economici a apelor uzate în sistemul de canalizare al localității, ale căror volum și nivel de poluare nu depășesc normativele aprobate în modul stabilit de legislația în vigoare, se aplică tarifele în vigoare pentru serviciul de evacuare a apelor uzate.

Precizează că în cazul în care volumul substanțelor în suspensie, consumul biochimic de oxigen, precum și alți indicatori depășesc normativele aprobate, „se aplică tarife diferențiate, calculate proporțional cu indicii normativelor indicate, conform condițiilor contractuale, iar în lipsa acestor clauze, în contractul obligatoriu - conform modalității stabilite prin Legea nr.1540-XI.11 din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului și prin alte acte legislative în vigoare”, potrivit art.22 alin.(18) din Legea nr.303 din 13.12.2013. â

Deci, se disting trei metode tarifare alternative: dacă apele uzate nu depășesc normativele de poluare aprobate - sunt aplicate tarifele în vigoare pentru serviciul de evacuare a apelor uzate. Dacă normativele de poluare sunt depășite, se aplică una dintre următoarele metode: tarife diferențiate calculate conform condițiilor contractuale; în lipsa clauzelor contractuale - tariful se determină conform modalității stabilite prin Legea nr.1540-Xin din 25 februarie 1998.

A remarcat că, în baza art.35 alin.(2) din Legea nr.303/2013, tariful pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate, se calculează în

conformitate cu Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate, elaborată și aprobată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

A indicat că, metodologia în vigoare fost aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație ANRE nr.741 din 18 decembrie 2014.

Menționează că, un aspect destul de important este și faptul cum se colectează aceste probe, sau în baza acestora se eliberează și facturile fiscale. Astfel, procedura în acest sens de colectare, prelevare a probelor există, cel puțin nu este o procedură clară și explicită. De aceea, la moment este format grupul privind legalizarea, formarea unor regulamente privind procedura de colectare, metodologia de calculare a tarifelor, ulterior fiind aprobate de ANRE, ordinul cu nr.13 din 26 ianuarie 2018, cu lucrările începute din noiembrie 2017.

Totodată a indicat că acționar al SA „Apă-Canal Chișinău” este Consiliul municipal Chișinău, în acest sens depunând și către acesta o scrisoare privind situația creată, însă răspunsul nu a primit.

La 13 noiembrie 2018 reclamantul a depus cerere de concretizare și modificare a pretențiilor (f.d.99-100), prin care a solicitat anularea facturii fiscale AAD 7279126 din 28 februarie 2018, cu anexa nr.1 în sumă totală spre plată – 3313,39 de lei. La fel a solicitat anularea probelor prelevate în afara cadrului legal.

Suplimentar, a indicat că SA „Apă-Canal Chișinău” în actele sale normative nu dispune de o metodologie de calculare și aplicare a tarifelor diferențiate.

A menționat că, corectitudinea coeficienților și temeinicia aplicării în cadrul procedurilor administrative a tarifelor diferențiate sunt dubioase și că este incertă procedura de prelevare a probelor de apă de către angajații SA „Apă-Canal Chișinău”.

Relatează că, procedura de efectuare a analizei probelor de apă de către angajații SA „Apă-Canal Chișinău”, de asemenea nu este legală și transparentă.

A afirmat că, chiar și Ordinul intern de la SA „Apă-Canal Chișinău” care se aplică de către angajații SA „Apă-Canal Chișinău” nu descrie amănunțit procedurile de prelevare, sigilare, ridicare și păstrare/conservare a probelor prelevate de apă din sistemul de canalizare.

A menționat că, analiza și examinarea probelor prelevate se efectuează tot de către Laboratorul chimic ce aparține SA „Apă-Canal Chișinău”, și deci nu poate fi vorba de o analiză și examinare independentă, obiectivă și corectă a probelor prelevate de apă de către o persoană cointeresată, așa cum este furnizorul, monopolist de apă și servicii de canalizare - SA „Apă-Canal Chișinău”.

De asemenea, consideră că de către SA „Apă-Canal Chișinău” nu este demonstrat faptul că în perioada prelevării probelor laboratorul chimic pentru ape uzate, ce aparține SA „Apă-Canal Chișinău”, dispunea de certificate de acreditare, ca dovadă că acesta este competent să efectueze analiza probelor de apă.

Declară că, reprezentanții SRL „Moldpresa Grup” nu au participat la efectuarea analizei apelor prelevate, nu cunosc rezultatele reale obținute în urma încercărilor.

A reiterat că, compania SRL „Moldpresa Grup” nu are încheiat cu SA „Apă-Canal Chișinău” vre-un contract separat pentru preepurarea apelor, iar contractul la care se face referire în referința pîrîtului, nu conține metodologia de calculare și aplicare a coeficienților și tarifelor diferențiate, dar totodată conform facturilor

recepționate, agentului economic i se impune achitarea unor servicii de preepurare pe care ultima nu le-a contractat.

A remarcat că, în perioada anului 2017 agentul economic SRL „Moldpresa Grup” a primit în mod oficial de la SA „Apă-Canal Chișinău” notificare privind rezilierea contractului privind furnizare serviciilor de alimentare cu apă și recepționare a apelor uzate, tot prin această notificare SRL „Moldpresa Grup” a fost informată doar despre începerea elaborării metodologiei cu privire la calcularea plăților pentru depășirea normelor concentrației maxime admisibile în apele uzate. Până în prezent, această metodologie nu este elaborată, nu este aprobată și nu este plasată pe sait-ul întreprinderii www.acc.md., și deci nu poate fi aplicabilă.

Prin hotărârea din 27 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Moldpresa Grup” împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” privind anularea facturii fiscale AAD 7279126 din 28 februarie 2018 în sumă de 3313,39 de lei.

Prin decizia din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat hotărârea din 27 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, și s-a adoptat o nouă decizie prin care s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Moldpresa Grup” împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la contestarea actului administrativ.

S-a anulat factura fiscală AAD 7279126 din 28 februarie 2018.

În motivarea deciziei, instanța de apel a reținut ca fiind greșită soluția primei instanțe de respingere a cererii de chemare în judecată rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator propus de părți în raport cu prevederile legale aplicabile raportului juridic în litigiu.

Colegiul a reținut că în conformitate cu prevederile art.22 alin. (18) al Legii nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, în cazul în care volumul substanțelor în suspensie, consumul biochimic de oxigen pentru 5 zile (CBO 5), precum și alți indicatori depășesc normativele aprobate în modul stabilit de legislația în vigoare, se aplică tarife diferențiate, calculate proporțional cu indicii normativelor indicate, conform condițiilor contractuale, iar în lipsa acestor clauze în contractul obligatoriu - conform modalității stabilite prin Legea nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului și prin alte acte normative în vigoare.

În acest context, instanța de apel a reținut că norma de drept enunțată prevede expres că SA „Apă-Canal Chișinău” ar fi în drept să calculeze tarife diferențiate exclusiv în următoarele cazuri: existența unui contract semnat între părți și conform modalității stabilite prin Legea privind plata pentru poluarea mediului nr. 1540-XIII din 25 februarie 1998.

La caz, instanța de apel a constatat că între SRL „Moldpresa Grup” și SA „Apă-Canal Chișinău” nu a fost încheiat nici un contract/acord bilateral cu privire la recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți după rezilierea unilaterală a contractului nr.1944633 din 19.06.2014, încheiat între SA „Apă-Canal Chișinău” și SRL „Moldpresa Grup” cu privire la furnizarea serviciilor de alimentare cu apă și recepționare a apelor uzate.

Mai mult, din partea SA „Apă Canal Chișinău” în adresa SRL „Moldpresa Grup” nu a parvenit nici o propunere pentru încheierea contractului/acordului menționat.

Instanța de apel a conchis că SA „Apă-Canal Chișinău” nu are nici un temei legal și nici un temei contractual în baza căruia ar avea dreptul să calculeze alte sume cu titlu de tarife diferențiate, precum și să modifice tarifele diferențiate pentru livrarea și recepționarea apelor uzate, până la semnarea noului contract și/sau acord bilateral, întocmit în conformitate cu prevederile legislației mediului.

În concluzie, instanța a conchis că aplicarea coeficientului și a formulei de calcul a tarifelor diferențiate nu este reglementată în prezent în niciun act normativ în vigoare, iar ca urmare, rezultă neprestarea serviciilor de SA „Apă-Canal Chișinău”, fapt stabilit prin decizia Consiliului Concurenței nr. APD-61 din 4 decembrie 2017.

Totodată instanța de apel a reținut faptul că nu poate fi luat în considerație calculul plăților pentru deversarea apei uzate de către SRL „Moldpresa Grup” în sistemul public de canalizare, prezentat de către SA „Apă-Canal Chișinău”, efectuat în baza Legii nr.303/2013, or în factura prezentată consumătorului nu s-a indicat modalitatea de calcul a acestor plăți.

În această ordine de idei, Colegiul a conchis că în lipsa unei formule clare a tarifului diferențiat pentru deversarea apelor uzate cu concentrație maxim admisibilă, SA „Apă-Canal Chișinău” stabilește în mod unilateral tariful diferențiat, această modalitate de calcul a tarifului diferențiat nefiind reglementată de o normă legală sau normativă.

La 06 decembrie 2019 Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” a depus recurs împotriva deciziei din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului recurentul și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, menționând că pe durata relațiilor contractuale, pîrîtul cu regularitate a prelevat probe de ape uzate, pentru a verifica dacă se respectă condițiile de deversare a apelor uzate în rețeaua publică de canalizare prevăzută de legislația în vigoare. Analiza componenței apelor uzate evacuate a fost efectuată de către Laboratorul Central al calității apelor uzate al SA „Apă-Canal Chișinău”, care este acreditat în conformitate cu SM SR EN ISO/CEI 17025 de către Centrul de Acreditare în domeniul evaluării conformității produselor și mai mult decît atît activează conform standardelor ISO 9001 și ISO 14001, care prevăd independența organizatorică și calitatea efectuării analizelor și poară răspundere penală pentru falsificarea datelor.

A indicat că apele uzate supraîncărcate cu depășirea concentrațiilor maxim admisibile (CMA) a poluanților deversate de către reclamantul SRL „Moldpresa Grup” se efectuează în rețeaua de canalizare gestionată de către SA „Apă-Canal Chișinău” și nu în mediul înconjurător.

A menționat că decizia instanței de apel este ilegală.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Examinând recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când: a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Astfel, potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Din actele cauzei rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 09 octombrie 2019.

Totodată, din materialele dosarului și anume procesul-verbal al ședinței de judecată, rezultă că la pronunțarea dispozitivului deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2019, reprezentantul Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, a fost prezent (f.d. 181-182).

În acest context, este de menționat că în corespundere cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

Prin prisma art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

În același timp art. 33 din Codul administrativ, prevede că comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Prin urmare, se atestă că decizia din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, care acționa în interesele societății la momentul pronunțării acesteia, însă, recursul a fost depus abia la 06 decembrie 2019, contrar art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, ceea ce denotă că a fost depus peste termenul de 30 de zile de la notificare.

În această ordine, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că în conformitate și art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Art. 47 din Codul administrativ prescrie că, acțiunile procedurale întreprinse de reprezentantul împuternicit se atribuie participantului reprezentat. În măsura în care participantul nu contrazice neîntârziat acțiunile întreprinse de reprezentantul împuternicit, acestea se consideră ca fiind întreprinse de participant.

În pofida desemnării unui reprezentant împuternicit, participantul este în drept să întreprindă el însuși acțiuni procedurale.

Culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

Mai mult, este de menționat că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În conformitate cu art. 36 alin. (2) Cod administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Sub acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează că partea recurentă a cunoscut despre decizia din 09 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, și prin urmare, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn vs Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorant cu desăvârșire, care în consecință a generat omiterea termenului prescris la art. 245 alin. (1) Cod administrativ.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Astfel, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

La caz, recurenta Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” nu a depus cerere privind repunerea recursului în termen în sensul art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, și nici nu a prezentat probe concludente și pertinente în vederea argumentării omiterii termenului legal, motiv din care recursul necesită a fi declarat inadmisibil.

Or, în cazul acceptării unui recurs tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, ceea ce este inadmisibil.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia în temeiul art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, de a declara inadmisibil recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”.

În conformitate cu art. 193, art. 230, art. 245 alin. (1), art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor

în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh